

Spitten met kleine spade

Goed nieuws en slecht nieuws klonk over stadslandbouw op de tweedaagse Groenconferentie in Centre Céramique. Aan de stadsmoestuin op het Sphinxterrein blijkt na twee jaar een einde te komen. Toch belooft de gemeente Maastricht veel meer te gaan doen om 'groene' plannenmakers te helpen.

Maastrichtenaren met plannen voor stadslandbouw krijgen hulp van de gemeente. Een digitaal platform zal stadslandbouwinitiatieven met elkaar in contact brengen. Het CNME zal als adviseur optreden voor mensen met 'groene' plannen. En er komt een kaart met daarop de plekken, waar stadslandbouw mogelijk is. Dat zijn de kernpunten uit het plan aan aanpak voor 'stadslandbouw in Maastricht'. Wethouder Gerdo van Grootheest van Ruimtelijke Ordening, Natuur en Sport zal dit plan voor de zomervakantie voorleggen aan de gemeenteraad, zo maakte hij gisteren bekend aan het slot van de tweedaagse Groenconferentie. Die hield de gemeente Maastricht in het Centre Céramique. Doel van de conferentie was om de gemeente te voorzien van „voedsel

voor de geest” zodat een plan van aanpak voor de ontwikkeling van stadslandbouw in en om Maastricht kan worden gemaakt. 'Gevoed' werd Van Grootheest door een bonte verzameling sprekers, onder wie de internationaal vermaarde pleitbezorgster van stadslandbouw Carolyn Steel. „Steden zijn de relatie met het platteland, waar hun voedsel vandaan komt, kwijt. Die relatie moet hersteld worden. In veel steden weten kinderen niet eens wat een aardappel is of waar melk vandaan komt”, aldus Steel. Verdere 'voeding' kreeg Van Grootheest van agrarische ondernemers uit Maastricht - onder anderen Raymond Niesten en Stefan Muijtjens -, Slowfood Limburg en vele vrijwilligers, die op een of andere manier actief zijn of plannen hebben op het gebied van stadslandbouw. Van exploitanten van bio-koffiebars, tot een uitvinder van oliemolens, aangedreven door de wind. Van leden

van voedselcoöperaties, gerund door studenten tot een 'groen' Duits ingenieursbureau met ambitieuze plannen voor een groots Drielandenpark. „Prachtig al deze plannen en ontwerpen. Stadslandbouw leeft echt in Maastricht.” Van Grootheest gaf aan dat de gemeente noch als financier noch als regisseur zal optreden. „Wel zullen we kansrijke stadslandbouwplannen faciliteren, die van een degelijk businessplan zijn voorzien. Stadslandbouw is een veelvormige en veelbelovende beweging, die van onderop, van idealistische burgers en ondernemers komt. Geen *top down* project, dat opgelegd en geregisseerd wordt door de gemeente.” Behoedzaam zal 'de tuin van de stadslandbouw in Maastricht' ontgonnen worden. Spitten met de kleine spa en op eigen kracht van de burgers, is het parool van de beleidsmakers. Geen hemelbestormende plannen. „Het voedselvraagstuk van de wereld kunnen

we met onze Maastrichtse projecten niet oplossen, en evenmin is het ons doel om Maastricht zelfvoorzienend te maken. Maar wel willen we het bewustzijn voor duurzaam voedsel en duurzame productiewijzen vergroten bij onze burgers.”

Het sluit allemaal nauw aan bij de uitgangspunten van de 'terugtrekkende overheid' en de 'doe-democratie', waarin de burger meer verantwoordelijk is voor zijn eigen leefomgeving. Dit alles mede ingegeven door de bezuinigingen van de rijks- en gemeentelijke overheid.

Tevens maakte Van Grootheest bekend dat op het Sphinxterrein geen stadslandbouw komt. „Het experiment met de 'Sphinxtuin' is geslaagd, maar gaat na twee jaar niet verder op dit terrein. Wel zal gekeken worden of op het terrein van de Lage Fronten/Hoge Fronten een moestuin mogelijk is.”

Slow Food Limburg vindt dat van Grootheests plannen niet ver genoeg gaan en spreekt zelfs van „een gemiste kans” waar het gaat om het stopzetten van stadslandbouw op het Sphinxterrein. „Dit was een uitgelezen kans om tegenover iedereen in en buiten Maastricht duidelijk te maken dat Maastricht grote en serieuze plannen heeft met stadslandbouw in het centrum”, aldus het bestuur van Slowfood Limburg. „Midden in

de stad, voor het oog van iedereen een plaats inruimen voor stadslandbouw en een marktplaats maken voor regionale, duurzame landbouwproducten, dat zou een duidelijk statement zijn geweest. Daarmee etaleer je als gemeente je ambities, zeker als de stad er trots op zegt te zijn dat ze al een vierduizend jaar lange ervaring heeft met stadslandbouw.” Verder meent Slow Food dat de gemeente ondernemers de garantie moet geven dat ze zeker 10 jaar op een vrijkomende plek hun bedrijfsactiviteiten op het gebied van stadslandbouw kunnen uitvoeren. Dat is ook de mening van agrarisch adviseur Stefan Muijtjens, die enkele jaren op Sint Pieter een stadsmoestuin uitbaatte. „De gemeente kan meer doen op ruimtelijke orderingsgebied voor bestaande agrarische bedrijven

aan de stadstrand. Bijvoorbeeld door ze ruimte te bieden om een winkel bij de boerderij te beginnen.” Verder hebben veel landbouwbedrijven met duurzame producten geen mogelijkheid om hun producten op de vrijdagmarkt te verkopen. „Ze komen er niet tussen. Ook zijn de regels te strak. Velen hebben seizoensgebonden producten, dus hebben ze niet het hele jaar door een plaats nodig op de markt. Maar je moet hele jaar door producten hebben anders krijg je geen plaats op de markt. Versoepeling van deze regels helpt de stadslandbouwers.”

Landbouwer Raymond Niesten juicht het toe dat de gemeente meer aandacht gaat geven aan stadslandbouwprojecten maar pleit verder gaande maatregelen. „Landbouwgrond in en buiten Maastricht is schaars. De gemeente zou dan ook geen industrie moeten toelaten op deze schaarse grond.” Ook bij de aanleg van wegen dient met het belang van landbouwbedrijven aan de rand van de stad nadrukkelijker rekening te worden gehouden, aldus Niesten. „Men gaat een rotonde op de Brusselseweg aanleggen. Niemand heeft om die rotonde gevraagd. Maar mijn bedrijf kost dat tweemaal zoveel grond.”

“Stadslandbouw is een veelvormige en veelbelovende beweging.

Gerdo van Grootheest

Landbouwproject in de Berlijnse wijk Kreuzberg.